

Det globala klassrummet - introduktionskurs i svenska som andraspråk HT2020

Lärosätets namn

Högskolan Kristianstad

Kursens namn

Det globala klassrummet - introduktionskurs i svenska som andraspråk, för undervisning i åk 1–6

Antal högskolepoäng

7,5 hp

Målgrupp

Lärare som är :

- anställda hos huvudman inom skolväsendet, huvudman för utbildning i LVU-hem¹, huvudman för utbildning inom kriminalvårdsanstalt², ngn som genom avtal med huvudman utför uppgifter inom utbildning enligt ovan(entreprenad), eller folkhögskola³
- undervisar i ämnet svenska som andraspråk eller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning eller deltar utbildningen med avsikt att undervisa i ämnet eller utbildningen.

Studietakt

Kvartsfart

Undervisningsformsform (distans, campus)

Kursen ges på distans utan fysiska träffar (D).

Start- och slutdatum

31 augusti 2020 – 17 januari 2021

Antal deltagare (min och max)

Min: 10 deltagare. Max: 30 deltagare

Kursens innehåll och upplägg

Den studerande får inledningsvis kunskap om värdegrundsarbete i modul 1. Här ingår även kunskaper och verktyg när det gäller identitet och kultur och deras roll i elevernas kunskapsinhämtning och integration i det globala och heterogena

¹ Se 24 kap. 8 eller 9 § skollagen (2010:800) vid ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

² Se 5 kap. förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

³ Folkhögskola som får statsbidrag enligt förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

klassrummet. Även praktiska verktyg för interkulturella strategier och normkritiskt förhållningssätt ingår här.

Språkets roll som en viktig nyckel i all kunskapsinhämtning framhävs i modul 2. Här ingår kunskaper om språkutveckling och flerspråkighet, t.ex. gynnsamma faktorer för både första- och andraspråksinläring. På vetenskaplig grund betonas modersmål och flerspråkighet som en tillgång i nyanlända elevers och minoritetslevers lärande och identitetsutveckling. Modulen tar upp modersmålsundervisningens betydelse, andraspråksinläring, stöttning av barnens språkliga utveckling och translanguaging, där barnens olika modersmål synliggörs och bejakas. Vidare tar den upp likheter och skillnader mellan vardagsspråk, skolspråk och ämnesspråk.

I modul 3 presenteras centrala termer inom andraspråksinläring, såsom förstaspråket och interimsspråket och deras roll i inläringen. Processbarhetsteorin och performansanalysen introduceras här i korthet. Andra språks strukturer tas upp ur ett typologiskt perspektiv. Med dessa kunskaper i bagaget är lärarna bättre rustade för att förstå och försöka lösa de svårigheter, som barn med annat modersmål än svenska, kan ha vid inläringen av svenska som andraspråk.

I sista modulen, modul 4, läggs mer tonvikt på praktiska implikationer av de teorier, som har gått igenom under modulerna 1–3. Den studerande får ta del av verktyg för framgångsrika arbetssätt, metoder och användbara tips för att främja lärande och samarbete mellan elever med olika kulturell och språklig bakgrund. Även digitala verktyg, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och studieteknik som främjar lärande inkluderas.

En väsentlig del i utbildningen blir innehållet kring samarbete för elevens bästa, där verktyg för att utgå från elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper ingår. Här presenteras också verktyg för att samarbeta kring den didaktiska processen, elevens kunskaps- och språkutveckling och uppföljning av elevens skolresultat.

Det didaktiska innehållet ger en inblick i den didaktiska processen; planering, genomförande av undervisning samt bedömning och betygssättning. Den studerande får även kunskap om hur elevernas tidigare upplevelser av undervisning påverkar den aktuella undervisningen och motivationen till att tillägna sig eller bli bättre på svenska. På så vis ska den studerande utan undervisningserfarenhet få en förberedelse på vad som väntar hen i det heterogena klassrummet. Arbetsformerna gynnar samarbete mellan studerande med olika erfarenheter, som i sin tur ska utgöra ett didaktiskt moment.

I kursen ingår jämförande perspektiv och kritiskt förhållningssätt samt studiehandledning och modersmålsundervisning som extra anpassningar och särskilt stöd.

Undervisningen sker i form av självstudier, övningar och diskussioner i syfte att främja gott utbyte av erfarenheter, bearbetning av stoffet och kunskapsmässig och pedagogisk utveckling. Kommunikationen sker löpande under kursens gång både skriftligt och via videomöten. Examinationerna sker i form av skriftliga inlämningsuppgifter och respons på andra studerandes uppgifter och även i form av diskussioner via e-möten.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs ska studenten

- kunna redogöra för begreppen identitet, kultur, ackulturation och interkulturell-kommunikation och för dess relevans i ett flerspråkigt klassrum och samhälle (1)
- kunna redogöra för hur språkliga och kulturella mönster, värderingar och hierarkier i skola och samhälle kan påverka elevers lärande (2)
- kunna redogöra för hur läraren kan organisera pedagogisk verksamhet i heterogena lärandemiljöer (3)
- kunna redogöra för hur läraren kan stötta elever med heterogen bakgrund i deras språkliga och kulturella utveckling (4)
- kunna beskriva centrala begrepp och modeller inom andraspråksinlärning och andra språks strukturer ur ett typologiskt kontrastivt perspektiv (5).

Färdighet och förmåga

Efter genomgången kurs ska studenten

- kunna planera undervisning genom att tillämpa metoder som stöttar språklig utveckling och främjar mångfald och interkulturell dialog i klassrummet (6)
- uttrycka sig inom ämnets diskurs med tillhörande terminologi (7).

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången kurs ska studenten

- kunna värdera och diskutera didaktik gällande undervisning i heterogena lärandemiljöer (8)
- kunna diskutera kulturell och språklig bakgrund och deras betydelse när de gäller kulturell och språklig i den svenska skolan samt den värdegrund, som gäller för den svenska skolan (9)
- kunna diskutera undervisning utifrån ett andraspråksperspektiv på lärande (10).
- kunna diskutera modersmålsundervisning och studiehandledning och deras betydelse i det globala klassrummet (11).

Former för examination

Delprov 1 (1,5 hp) Identitet, kultur och värdegrund i det globala klassrummet
Skriftlig individuell inlämningsuppgift och kamratrespons på andras uppgifter.
Lärandemål 1, 2, 7 och 9 examineras. Betygsgraderna U, G och VG tillämpas.

Delprov 2 (1,5 hp) Flerspråkighet och mångkultur som resurs
Diskussion genom deltagande i ett videomöte. Lärandemål 3, 4 och 7 examineras.
Betygsgraderna U, G och VG tillämpas.

Delprov 3 (1,5 hp) Svenska som andraspråk och språktypologi
Skriftlig individuell inlämningsuppgift och kamratrespons på andras uppgifter.
Lärandemål 5 examineras. Betygsgraderna U, G och VG tillämpas.

Delprov 4 (3 hp) Det globala klassrummet i praktiken.
Diskussion genom deltagande i ett videomöte. Lärandemål 4, 6-8, 10 och 11 examineras. Betygsgraderna U, G och VG tillämpas.

Kursens lärare

Yair Sapir, fil.dr i nordiska språk, lektor i svenska med inriktning på svenska som andraspråk vid Högskolan Kristianstad. Sedan 2011 har Yair planerat och hållit undervisning i svenska som andraspråk, andraspråksinläring, svensk grammatik, undervisning i heterogena klassrum, genrepedagogik, interkulturell kommunikation och undervisning för modersmåls lärare som jobbar med nyanlända. Yair är dessutom engagerad i älvdalskan när det gäller forskning, undervisning och språkpolitik och har på så även kontakt med myndigheterna när det gäller minoritetsspråk. Yair samarbetar med Älvdalens kommun för att få till stånd en inkluderande språklig miljö på förskolor och skolor i Älvdalen, där elevernas kunskaper i älvdalska accepteras och bejakas. Vidare ingår Yair i ett nordiskt grannspråksprojekt med syfte att främja kunskaper i grannspråk inom lärarutbildningar runt omkring i Norden. Yair är även kursansvarig för denna kurs.

Camilla Ohlsson, universitetsadjunkt i svenska vid Högskolan Kristianstad, fil. mag. i litteraturvetenskap med inriktning mot barn- och ungdomslitteratur. Camilla har arbetat som grundskollärare i många år. På Högskolan Kristianstad har hon under de senaste åren varit kursansvarig för olika kurser inom Lärarlyftet med inriktning mot språkutveckling för grundlärare där andraspråksinläring ingått som moment. Hon har också arbetat i kurser om barn- och ungdomslitteratur och litteraturläsning i förskola och skola, något hon också föreläser om för verksamma pedagoger på olika håll i landet.

Kursutvärdering

Högskolan Kristianstad genomför alla kursutvärderingar centralt. För utvärderingarna används det webbaserade verktyget EvaSys där studenter får tillgång till att besvara utvärderingar online eller på papper i slutet av varje kurs.

För kursutvärderingarna används ett gemensamt frågeformulär med tio frågor som beslutats av rådet för kvalitetsutveckling. Kursansvarig har möjlighet att lägga till egna frågor.

Utvärderingen skickas via e-post och görs tillgänglig i studentportalen för de registrerade studenterna i den sista kursveckan alternativt lämnas ut på papper vid träff. Utvärderingen on-line stänger efter tio dagar varpå rapporter skickas till kursansvarig. Alla slutförda utvärderingar arkiveras i Windream som är ett arkiv för alla kursutvärderingar gjorda i EvaSys.

Litteraturlista

Modul 1.

Aboud, Razak (2016), *Hitta hem: tankar om svensk kultur - en hälsning till nyanlända*. Tumba: Multikulturellt centrum (27 s). Övrigt: Referenslitteratur

Abrahamsson, Niclas (2009), *Andraspråksinläring*. Lund: Studentlitteratur (305 s). Läsanvisningar s 198-205.

Eriksson, Jessica m.fl. (2016), *FLAX: en flygande start till språk och kultur i Sverige*. Ingarö: Columbus Förlag AB (112 s). Övrigt: Referenslitteratur

Haglund, Charlotte (2004), *Flerspråkighet och identitet. I: Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och sambälle*. Hyltenstam, Kenneth och Lindberg, Inger (red.). Lund: Studentlitteratur (28 s).

Hofstedes kulturdimensioner. <https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gertjan-hofstede/6d-model-of-national-culture/>

Skolverket (2018), *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning*. Stockholm: Skolverket (158 s). <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3905>

Modul 2.

Skolverket (2018), *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning*. Stockholm: Skolverket (158 s). <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3905>

Modul 3.

Abrahamsson, Niclas (2009), *Andraspråksinläring*. Lund: Studentlitteratur (305 s). Läsanvisningar s 38-47.

Andersson, Lars-Gunnar (2001), *Språktypologi och språksläktskap*. 4 upplagan. Stockholm: Liber (95 s).

Modul 4.

Gibbons, Pauline (2016), *Stärk språket, stärk lärandet*. 4 upplagan. Stockholm: Hallgren & Fallgren (275 s).

Persson, Sara (2016), *Nyanlända elever. Hur kan man göra elevers första tid i skolan så lärorik som möjligt?*. Stockholm: Natur och kultur (184 s).

Skolverket (2017), *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket (289 s). <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Skolverket (2018), *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning*. Stockholm: Skolverket (158 s). Läsanvisningar De delar i kap. 5 som avhandlar modersmålsundervisning och studiehandledning. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3905>